

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka południowa.

Kuryjer angielski z dnia 5. Listopada mówi, iż odebrane w Londynie depeze od Pułkownika Cameron, angielskiego Sprawującego interesa przy rządzie Kolumbijskim, dają nadzieję rychłego pochoju między Kolumbią a Peru. Już dla układów zawarto 60-dniowy rozejm, według którego treści, prowincya Gwaysquil z jej miastami i twierdzami, powinna być w ciągu sześciu tygodni Kolumbijanom zwrócona.

Portugalija.

Podług wiadomości z Lizbony z d. 24. Października umieszczonych w *Quotidienne*, Infantha Donna Maryja d'Assumpcao tak mocno chora, że się lekają o jej życie.

W dniu 22. z. m. wieczorem zawinął na Tag okręt liniowy Dom Joao VI. z Admiralem Rosa, który powraca od blokady Terceiry.

Przy nowój organizacyi wojska, zredukowano liczbę pułków piechoty z dwudziestu czterech na sześć, wszakże przez to nie zmniejszono bardzo istotnego stanu, a osiągnięto znaczną oszczędność. Aby uniknąć przypomnień, przywiązanych do niektórych pułków z czasów ostatnich, numera całkiem zniesiono, i pułki będą nazywać się w przyszłości od leż w prowincyjach.

Hiszpanija.

Dwór jak słychać, powróci w d. 3. Sierpnia do Madrytu, i sądzą, że zabawiwszy krótko w stolicy, uda się do królewskiego zamku Pardo, gdzie zatrzyma się do przybycia oblubienicy Króla, która zjechać ma w dniu 18. Grudnia.

W dniu 26. z. m. Posel portugalski na Dworze madryckim Hr. Figueira dał ku czci swojego Króla Infanta Dom Miguela, który w dniu wspomnianym obchodzi swoje urodziny, obiad, na którym znajdowało się osób czternaście.

Niderlandzki Sekretarz legacyi Stryck van Linschoten, idąc z teatru, napadnięty przez swojego dawnego kucharza, którego odprawił, został przez niego pułkątem śmiertelnie raniony.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Jej K. Wys. Xiężna Kent, przepędziwszy trzy miesiące na wsi w Piermont-house pod Rams-

gate, spodziewana jest na powrót w Londynie w towarzystwie swojej córki Xiężniczki Wiktoryi. Xiężnie, jakoteż Xiężniczce, bardzo miało posłużyć powietrze wiejskie.

Xiążę Wellington bardzo długo bawił na postęchaniu u Króla w dniu 6. Listopada w Windsorze, poczem pojechał do swojego wiejskiego mieszkania w Strathfieldsaj. Xięcia Kumberland, spodziewano się dnia 7. w Windsorze. Król Jmć miał zamiar udać się do Brightonu i już wszelkie przygotowania do odjazdu były poczynione, gdy Monarcha odmienił swoje postanowienie i podróż ta jest na teraz odłożona.

Wieczorem dnia 3. t. m. nadeszły przez gońca z Ankony, do wydziału osad, depeze od Sir F. Adams; do admiralicyi od Admirala Sir P. Malcolm, a do wydziału spraw zagranicznych od Lorda Stuarta z Paryża; w dniu 4, francuzki i rossyjski Posel, jakoteż Hr. Matuszewicz, naradzali się z Hr. Aberdeen w urzędzie spraw zewnętrznych prawie przez dwie godziny. W dniu 5tym miał z Hrabią rozmowę Posel pruski, i Sprawujący interesa saskie w urzędzie spraw zagranicznych. — P. Maclean, Posel północno-amerykański odprawił dnia 4. w urzędzie spraw handlowych konferencyją z P. Vesey Fitzgerald. W dniu 4. odebrano depeze od angielskiego Sprawującego interesa w Kolumbii, Pułkownika Cameron, datowane d. 14 Sierpnia w Bogocie.

Lady Cowley, żona angielskiego Posła na Więdnemskim Dworze, przybyła do Londynu w d. 4. t. m. ze swojg córką, z Więdnia.

W hrabstwie Perth odbyło się wielkie Zgromadzenie znamienitych mieszkańców, dla naradzenia się nad środkami przedsęgu biegu poczty między Londynem i Edyuburgiem. Znany inżynier Pan Telfort przetożył plan, aby podług tego od jednego z miejsc wspomnianych do drugiego idąc drogę skrócić o 36 mil angielskich przez założenie gościnców związkowych.

Gazety londyńskie z dnia 8. Listopada donoszą: Rząd Zjednoczonych Stanów uznał Don Miguela Królem Portugalii.

Statek pocztowy *Matine*, który zawinął do Falmouth, przywiózł wiadomości z Buenos Ayres, dochodzące do dnia 29. Sierpnia. Jenerał Viarment, człowiek bardzo znamienity, mianowany został przez współbiegających się naczelników.

Lavelle i Rosas tymczasowym Gubernatorem Buenos Ayreskim, i dnia 28. Sierpnia objął ten urząd. Generał Guedo został Ministrem spraw zewnętrznych, Pułkownik Esculada Ministrem wojny i Don Manuel Garcia Ministrem skarbu; wszyscy są federalistami.

Wojsko angielskie w Indiach wschodnich według rednkoji dnia 25. Grudnia 1828. liczy 4 pułki jazdy i 20 pułków piechoty, których korpus Oficerów, podobnie jak w wojsku kompanii wschodnio-indyjskiej znacznie zmniejszony. Stan królewskiego pułku jazdy jest następujący: Pułkownik 1, Podpułkowników 2, Majorów 2, Kapitanów 8, Poruczników 6, Chorążych 8, Płatnik 1, Adjutant 1, Kwatermistrz 1, Chyrurg 1, pomocników onegoż 2, lekarz zwierząt 1, pułkowy Sierżant starszy 1, Sierżantów starszych 8, Podpłatnik 1, rufnikarz 1, siedlarz 1, nauczyciel dla żołnierzy 1, Sierżantów 32, kapralów 32, trębacz sztabowy 1, trębaczów 7, kowali 8 i 608 szeregowych. Oprócz tego każdy pułk ma kompaniję rekrutów. Pułki piesze mają tę samą liczbę Oficerów sztabowych, lecz Kapitanów 9, Poruczników 20, Podchorążych 7, Sierżantów 41, kapralów 36, doboszów 15 i 700 szeregowych, i innych przywiązanych do pułku ludzi jak wyżej, tudzież dziesiątą kompaniję rekrutów.

Urzędowi pocztowemu w Dublinie zrobiono projekt, aby przybywające z Anglii listy, posłać z miejsca wylądowania do Dublina wozem parowym. Jak słychoć, projekt ten ma być przyjęty.

Jeszcze dotąd nie rozstrzygnięto, czyli wielka budowa podziemnej drogi pod Tamizą ma być ukończona, lub zaniechana. Rachunki, które P. Brunel na ostatniem zgromadzeniu Akcyjonaryjuszów przedłożył, jak się zdaje, znacznie zmniejszyły zapat przedsiębiorców. Podczas, gdy z początku całe to dzieło niezupełnych 300,000 f. s. miało kosztować, teraz, gdy już 170,000 f. szt. wydano, potrzeba do ukończenia onegoż, według oszacowania budowniczego, przynajmniej 245,000 f. szt. Reszta wydatków na tunel według miary ukończonej połowy wynosi 90,000 f. s.; koszta nowej tarczy 50,000 f. s.; oddalenie starej i założenie nowej tarczy 2000 f. s.; pompy i osuszenie brzegu Wapping 6000 f. s.; dzwony nurkowe i wypełnienie łożyska rzeki gdyby potrzeba było 7000 f. s.; płaca przez lat trzy 8000 f. s.; szychta w Wapping 7000 f. s.; zniżenia i wchody do spuszczenia się (*Descents*) 60,000 f. s.; kupno gruntu w Wapping 15,000 f. s.; razem 245,000 f. s. Mniemany dochód uczynił rocznie tylko 15,000 f. s., co wszelako byłoby bardzo mało, aby z tego mogły być zyski dla przedsiębiorców. —

Francyja.

Rodzina Królewska Neapolitańska, i Xiężna Berry przybyli w dniu 5. Listopada do Avignonu. Xiążę Orleański zaś i jego rodzina powrócili z Grenoble do Paryża.

Przez telegraficzną depeszę odebrano w d. 9. t. m. w Paryżu wiadomość, iż Burmistrz z Arles P. Langier de Meyffren Baron de Chartrouse, wybrany został na Deputowanego 125 głosami przeciwko 72, w Departamencie ujścia Rodanu. — Dzienniki strony przeciwnej we Francyi roszczą sobie prawo do wybranego, i cieszą się jego wyborem.

Monitor umieścił dwa postanowienia królewskie; pierwsze, otworzony dla Ministerstwa wojny kredyt na rok 1830, w summie 186,845,250 fr., dzieli pomiędzy nowe oddziały wspomnianego Ministerstwa. Sam żółd i utrzymanie wojska wynoszą 127 1/2 mil. fr. Drugie postanowienie oznacza liczbę stypendyjów przy każdym król. gimnazjum, począwszy od 1. Stycznia 1830, na 50, mianowicie całych 10, trzy-czwierciowych 10, a 25 półstypendyjów.

Generał Lejtnant i dowódca pierwszej wojskowej dzwizy, Hr. Coutard, i Prefekt Departamentu Sekwany, Hr. Chabriol de Volvic, otrzymali w dniu imienia królewskich W. krzyże legii honorowej.

Gazety paryżkie zajmują od dni kilku pytanie o rozwiązaniu Izby Deputowanych. Gazeta Francyi z dnia 12. t. m. mówi w tej mierze w swoim rzucie oka udzielanym codziennie względem głównych artykułów różnych Dzienników: »Przechwalania się Dziennika rozpraw względem rozwiązania Izby Deputowanych, nikomu niezaimponują. Stronnictwo teraz się tego obawia, chociaż sobie mocno tego za Ministerstwa P. Martignac życzyło. Czuje ono, że ta gra nie jest więcej z jego korzyścią i żeby mu teraz mogło braknąć większości, gdzie tyle illuzyj rozproszonych i Francyja o swoich interesach jest oświecona. Z resztą musimy wyznać: nie może być powód do rozwiązania, gdy rozumna część odrzuci wiarołomne rady niektórych fakcyjonistów, i nie połączy się z garstką intrygantów, mających dumne zamiary. — Lecz jeżeli zgromadzenie to okaże się nieprzyjawnym, chociażby czynności nie ściągnęły jego gniewu; jeżeli w kombinacji różnych swoich oddziałów nie okaże wsparcia, na którymby rząd mógł polegać, natenczas rozwiązanie stanie się polityczną koniecznością; jest ono rezultatem nieochybnego porządku rzeczy; wtedy w soisnem znaczeniu można powiedzieć, że Izba nie została rozwiązana, lecz się sama rozwiązała. — W takiej samej myśli odpowiada Gazeta Francyi na

artykuły Konstytucjonisty i Kuryjera Francuzkiego względem tego przedmiotu.

Urzednicy marynarki w Toulonie odebrali rozkaz od Ministerstwa morskiego, aby redaktorom Gazet nie udzielali wiadomości lub dokumentów dotyczących się marynarki.

Zjednoczone Niderlandy.

Infantka Donna Anna Portugalska przybyła w d. 2. b. m. ze swoim małżonkiem Marg. Loulé i Hrabinią Villafior do Ostendy, gdzie przedstawiono jej wychodźców Portugalskich. W d. 4. zawinął do portu Ostendy angielski okręt z 80 portugalskimi zbiegami, przybyłymi z St. Malo a przeznaczonymi do Brazylii; w porcie tym znajdował się także okręt francuzki, mający 250 takichże wychodźców na pokładzie. Hrabina Villafior uda się do swojego męża na wyspę Terceirę.

W d. 3. przybyli do Amsterdamu: Hr. Ravensberg (Xiążę Albrecht Pruski) i Hr. Hohenstein (Xiążę Karol Pruski); w d. 4. oglądali król. wojenne okręty i warsztaty w Helder, a potem powrócili do Hagi. Podróż Dworu do Amsterdamu ma być na czas niepewny odłożona.

Na posiedzeniu drugiej Izby Stanów powszechnych w d. 4. t. m., na którym znajdowało się 71 Członków, P. Reyphius zdał sprawę z podania adresu i odpowiedzi Króla Jmci. Król rzekł: iż go cieszy, że Stany powszechne zgadzają się z nim w różnych rzeczach, i spodziewa się, że ta jedność zdań jeszcze bardziej ustalona będzie.

Prezydent oznajmił wniesienie projektu do prawa o szkołach niższych. Późem utworzoną została Kommissyja do prośb, do której odesłano petycje z rohu szesłego pozostałe.

Temu, kto oznaczy miejsce, gdzie się znajdują skradzione Xiążędzi Oranii klejnoty, iżby wszystkie mogły być powrócone, przeznaczona jest nagroda 25,000 zlt. hol. i może być podwyższoną do 50,000, jeżeli wraz sprawca lub sprawcy zostaną wybrzyeci, wszakże z zastosowaniem nagrodami, gdyby warunki te tylko w części były dopełnione.

W Veendam odebrano w d. 29. z. m. list z Weltevreden na wyspie Jawie, datowany d. 8. Maja; tenże donosi: »Wojna idzie tu bardzo pomyslnie. Diepo Negoro jest zupełnie zamknięty; prawie nie ma już pola do uprawy ryżu, jedyne-go sposobu żywności; przezco niehawem między jego podwładnymi bunt musi nastąpić. Wojsko nasze w dobrym jest stanie, a to przez posilek 1,000 Europejczyków, co tu wiele znaczy.«

Szwajcaryja.

Okólnikiem z d. 25. z. m. oznajmaje tajna rada rządzącego Kantonu Berny rządowi Kantonów,

iż doniesienia Konsulów z Genui z d. 17. Paźdz. zaspokajające mieszczą wiadomości o tamecznym stanie zdrowia, gdyż w mieście tem bardzo mało więcej umiera, niżli w czasach zwyczajnych, że kwarantanna 26 dni przeciwno Genui przez władze Marsylijskie zaprowadzona jest zniesiona; i że kommissyja zdrowia w Genui na trwającą bez przyczyny w Królestwie Neapolitańskiem trzechtygodniową kwarantannę, zaniósła zażalenie.

Niemcy.

Król Jmć Bawarski raczył król. hannowerskiemu Nadradcy lekarskiego wydziału i Profesorowi Blumenbach w Göttinge pod d. 13. z. m. dać krzyż kawalerski orderu cywilnej zastugi Korony bawarskiej, i oraz postanowić, aby mu takowy ze szczególnej łaski, przez jego wielce ukochanego syna Następcę Tronu, był oddany.

Z Monachium donoszą pod d. 31. Paźdz.: »Jedna z ośmiu dziewcząt, wysłanych przed kilka laty do Francyi do klasztoru sióstr szarych, aby tamże przyjęły regułę zakonu i obowiązkii sióstr pobożnych i nauczyły się powinności szpitalowych i pielęgowania chorych, przybyła tutaj. Za powrotem wszystkich ośmiu oddany onym będzie dozór chorych w wielkim szpitalu, i owe wielkie, tak często ganione wady w opatrywaniu chorych, zostaną przez ten nader dobroczynny zakon usunięte.«

Król Jmć Wirtemberski mianował tajnego radcę, Ministra spraw zewnętrznych i interesów rodzinnych, Jenerała Lejtnanta Hr. Beroldingen, i Prezydenta rządowego, radcę Stanu Barona de Linden i Reutlingen, dożywotnymi Członkami pierwszej Izby Stanów Królestwa.

Xiążna Łowicka wyjechała w d. 11. Listopada z Frankfortu do Warszawy. J. C. Wys. W. Xiążę Konstantyn zamysłał wyjechać aa nią d. 12. t. m.

Prussy.

Tygodnik wojskowy umieścił następujące pod d. 22. z. m. odmiiany osób w wojsku: JKWys. Xiążę Wilhelm Pruski (brat Króla), Jenerał jazdy i Jenerał Lejtnant Carlowita, uwolnieni zostali od stosunku właściwego jako Gubernator i Vice-Gubernator w Moguncyi, i ostatni mianowany Gubernatorem w Wrocławiu. Jenerał Major Baron Müffling został dowódcą Moguncyi; Jenerał Major i dowódca 7miej brgady piechoty, Schütz, Inspektorem osady twierdz związkowych; Podpułkownik i Adjutant rządu w Moguncyi, Below, dowódcą 36go pułku piechoty, przestając być w szym pułku gwardyi pieszej; Major Hr. Schweinitz, w 10tym pułku huzarów, zatrzymując swój

stosunek do pułku, przechodzi od rządu jako Adjutant do dowództwa w Moguncyi.

Szwecyja i Norwegija.

— Z Sztokolmu d. 4. Listopada. —

Król Jmó wyzdrowiawszy zupełnie dał posłuchanie d. 3. b. m. wielkiej deputacyi wszystkich Stanów mającej na czele Marszałka Sejmu i innych mówców. Po zajęciu miejsc Marszałek Hr. Geer miał mowę wieszając Królowi powrotu do zdrowia. Monarcha podniósłszy się odpowiedział w języku francuzkim. Odpowiedź ta przeczytana następnie przez Kanclerza Dworu, P. Schulzenheim, brzmi, jak następuje: »Szlachetni Panowie i Mężowie Szwecyi! »Z mocnem wzruszeniem przyjmuję życzenia Stanów kraju z okoliczności powrotu mego do zdrowia. Spółuczucie, jakie okazałście podczas mojej słabości, napętało serce moje najszlachetniejszą wdzięcznością. Pewność posiadania miłości narodu jest dla panujących wielkiem zadowoleniem; atoli to szczęście powiększa jeszcze wewnętrzne przekonanie, że się wszystkiego dopełniło dla pozyskania tej miłości. Opatrzność zakreśliła granice naszego życia. Prawy Chrześcianin, oczekuje końca jego ze spokojnością i zaufaniem; ani go się lęka, ani sobie życzy; lecz, gdy czuje zbliżającą się śmierć, w ówczas dopiero widzi całą wielkość ludzkiej znikomości. Po odzyskaniu zdrowia, dni, które Wszchemocny jeszcze mi pozostawił, poświęconie będą ciągle pomyślności ludu. Taż sama gorliwość o powszechne dobro, toż samo wytrwałe staranie w utrzymaniu nietykalności praw, toż samo szanowanie wolności i praw własności, będą jak dotąd, na przyszłość kierowały mojami czynnościami i spodziewam się, że Opatrzność pobłogosławi moim staraniom. — Szlachetni Panowie i Mężowie Szwecyi, zostaje wam zawsze przychylnym z zapewnieniem szacunku i laski królewskiej.«

Rossyja.

— Z Petersburga d. 26. Paźdz. (7. Listop.) —

Cesarz Jmó przy pochlebnym reskrypcie z d. 29. Września (d. s.) do Jenerata Adjutanta Jenerata jazdy Hrabiego Pablen 1., dowódcy pierwszego korpusu piechoty, przestał temuż znaći dyjamentowe orderu S. Alexandra Newskiego, w nagrodę gorliwości bez granic, niewyczerpanego mężstwa w trudach wojny i świetnej waleczności, której dał głośne dowody w ciągu tegorocznej

kampanii, a w szczególności w pamiętnej bitwie pod Kulewozą.

N. Pan reskrytem z d. 9. b. m. mianował kawalerem orderu S. Anny pierwszej klasy Kontra-Admirala Bellingshausen, dowódcę ekwipażu gwardyi.

Rozkazem dziennym z d. 16. b. m. Jenerat Major Sievers 4., dowódca drogiej dywizyi ułanów bugskich, mianowany naczelnikiem zgiej dywizyi huzarów.

Dnia 24. Października d. s. z okoliczności śmierci Cesarzowej Maryi Fedorówniej odbyło się w kaplicy pałacuzimowego żałobne nabożeństwo, w obecności N. Cesarza Jmci, tudzież WW Xiążąt Następcy Tronu i Michala, niemniej W. Xiężny Heleny, Członków Rady Państwa, Ministrów, Senatorów, Dworn, Jeneratów, Oficerów gwardyi i wojska, i znakomych osób płci obojej.

Dnia 23. Paźdz. w wieczór rozebrano most Izaaka, gdyż Nową kra isć zaczęła.

N. Pan potwierdził opinię Rady Państwa, przyznając Hrabieciu Ignacemu Platerowi i jego potomstwu tytuł hrabiowski.

Gazety Petersburgskie z d. 3. Listopada piszą: Rządzący Senat wydał rozporządzenie pod d. 9. Października d. s. przepisujące sposób postępowania, w razie, kiedy który z więźniów, wysłanych do Syberyi, zachoruje w drodze. Jeżeli choroba więźnia może być uleczoną, na ten czas chory ma być oddany pod dozór lekarza obwodowego, a czem Horodniczy winien zawiadomić rząd Gubernii. Jeżeli się okaże, iż choroba jest nieuleczoną, chory ma być postany do miasta guberskiego; tam złożony w szpitalu więźniów, doznawać będzie równej z innymi więźniami troskliwości lekarskiej. Jeżeli choroba będzie tego rodzaju, iż chory na żaden sposób nie będzie mógł odbywać dalszej drogi do Syberyi, natenczas ma być zostawiony w więzieniu Gubernii, gdzie go choroba zastanie; lecz oddzielnie od innych więźniów. W każdym z powyższych zdarzeń winien być spisany protokół, który oprócz lekarza mają podpisać właściwi urzędnicy. Gubernatorowie mają obowiązek, donieść o każdym powyższym wypadku Ministrowi spraw wewnętrznych. Jeżeli który z więźniów pod pozorem, że mu nieuleczona choroba nie pozwala dalszej podróży do Syberyi, zostanie, a potem inaczę się okaże, tedy wszyscy, którzy tym sposobem chcieli go uwolnić od przestania na Syberyję, będą pod sąd oddani i wszelkie koszta skarbowi zwrócić winni.

Rozmaitości Ner. 48 wyjdzie w Poniedziałek.

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.